

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Vredništvo in upravištvo Komenskega ulice št. 12.

Priznanje.

Cecilijino društvo v Ljubljani je poslalo „Spominsko knjižico“ o svoji petindvajsetletnici tudi sosednim škofom v znak hvaležnosti in spoštovanja. Od dveh je dobil vlč. g. društveni tajnik jako laskava priznanja, katera v bistvu naznanjamo tudi svojim društvenikom in prijateljem.

Mil. g. dr. Frančišek Nagl, škof tržaški piše dne 24. novembra 1902: *Srčno zahvalo Vam izrekam za poslano mi drago „Spominsko knjižico“ o jubileju Cecilijinega društva. Bog blagoslovi Vaše delovanje v tem pogledu in dodeli, da se uspeh pokaže tudi v sosedni škofiji, da se razna obstacula, ki se tu nahajajo, polagoma odstranijo in predsodki premagajo*

Presvetli g. dr. Mihael Napotnik pa je dné 27. novembra zapisal našemu društvu tele bodrilne besede:

Lepa hvala za poslano mi „Spominsko knjižico“! Pregledal sem jo z velikim zanimanjem. Vsebina njena kakor oblika mi je izvrstno dopadla. Slavno „Cecilijino društvo“ je v teku 25 let svojega neumornega delovanja izredilo tudi naši škofiji več odličnih organistov, ki se uspešno trudijo za povzdigo cerkvene glasbe.

Posebno pohvalo pa še zasluži Vaša „Spominska knjižica“ zavolj širokega obzorja, s katerim objemlje vse Vašemu društvu podobne naprave in podjetja. To je katoliško in edino pravo stališče. Tega se naj drži slavno „Cecilijino društvo“ in božjega blagoslova ne bo pogrešalo

Te tople besede navdajajo odbor z nadaljnjim pogumom, za vztrajno delovanje v bodočnosti, da se vzvišeni smoter društveni tem prej in tembolj gotovo doseže.

Slavnostni govor

o priliki petindvajsetletnice Cecilijinega društva v Ljubljani,
dné 6. novembra 1902.

Presvetli gospod knez in škof!

Velečastita in velecenjena gospôda!

Dovolite mi, da preidem takoj „in medias res“, da se brez daljšega uvoda poprimem naloge, katero mi je poverilo Cecilijino društvo. O srebrnem jubileju moramo pač najprej vprašati, ali smo upravičeni praznovati petindvajsetletnico; ali smemo po pravici klicati iz dna srca „Te Deum lau-

damus“, kakor smo to pravkar čuli doli v stolnici; ali zaslužimo pozornost, katero nam daje javnost, bodisi duhovniki, bodisi drugi verniki?

Gospôda prečastna! Smelo trdim, da smo upravičeni za današnjo slavnost, upravičeni že po namenu našega društva. Cecilijino društvo se ne peha za časnim blagom, ne mara ustrezati ničemurnemu egoizmu, ne teži po častnih priznanjih, celo današnjo slavnost želi obrniti le v dosego društvenih namenov. Idealen je smôter, katerega si je zapisalo na svoj prapor: Bogu čast po dostojnem petju in glasbi! Zares prevzoren namen! Naše društvo hoče pospeševati slavo božjo po naših cerkvah, želi navajati ljudstvo, da spodobno in resnobno s petjem in glasbo časti svojega Boga.

Idealna naloga! Ako namreč mrtve stvari Boga hvalijo s tem da ustrezajo namenu, za katerega so ustvarjene, ako živali in ptice s svojim kretanjem in s svojimi glasovi Bogu čast dajejo, naj li človek, obdarjen z umom in prosto voljo, svoje zmožnosti porabi le v svojo slavo, v svojo čast? Nikakor ne. Po Bogu razsvetljeni um spoznava, da je človek ustvarjen z namenom, da služi Bogu z vsemi silami v zemskem življenju. Zato je tudi cerkev na idealne plodove človeškega uma in dlana, vse lepe umetnosti v sebi združila; zidarstvo, kiparstvo, slikarstvo, glasba itd. — vse naj bi služilo v slavo božjo; vsak duševni napredek človeštva naj bi iznova kazal v lepši podobi razmerje mej Bogom in človekom. Tako vidimo sveto glasbo ob zibelki katoliške cerkve, saj pravi evangelist: *et hymno dicto exierunt*; v katakombah se razlegajo razni glasovi psalentov; ginjenega srca posluša nadalje mile zvoke cerkvenih melodij v milanski cerkvi Avguština (cf. Conf. l. IX. c. b.) In dandanes! Kako se otresa človeško srce napuha in sebičnosti, ko čuje veliki teden pretresljive žalostinke Jeremijeve, ko posluša žalno pogrebno pesem, katero zapoje zbor duhovnikov mrliču, preden ga položé v hladno zemljo!

„*Domine dilexi decorem domus tuae*“, „Gospod, ljubim lepoto Tvoje hiše“ more klicati vsak cecilijanec, ki se trudi za zboljšanje cerkvene glasbe, vsak pevec in vsaka pevka, ki se trudi, da pripomaga s svojim glasom službi božji do večjega sijaja, vzornejšega blišča v svetišču Gospodovem.

Že vzvišen namen torej, katerega si je nadelo naše društvo upravičuje današnjo slavnost. Še bolj pa se tega uverimo, ako na kratko pogledamo, s katerimi sredstvi je društvo delovalo, kolikih uspehov je doseglo.

Razgrnimo torej ponekoliko društveno zgodovino.

Kaj je dalo povod, da se je društvo zasnovovalo?

Gospôda! Starejši izmed nas se še vedó spominjati, kakšno ja bilo pred petindvajsetimi leti petje in orgljanje po naših cerkvah. Slavnostni govornik pač nima vzroka, da bi se dotikal žalostnih onih razmer, da bi pojasnjeval, kako se je raz pevske kore mnogokje širila po cerkvi in mej ljudstvom — *abominatio desolationis*; ne — slavnostni govor naj omenja le to, da je bil postanek našega društve — potreba časa. Duhovniki pri neki pastoralni konferenci (bilo je l. 1876.) so izrazili iskreno željo svojemu škofu, naj se jame delevati kakorkoli za zboljšanje cerkvene glasbe, sicer se je bati — najgorjega: praznih cerkvâ.

In pričelo se je gibanje za reformo cerkvene glasbe. (Konec prih.)

O estetiki glasbe.

Ker napreduje naša materinščina v vseh strokah, bilo bi potrebno, da bi se pisalo tudi o estetiki glasbe. To je seveda abstraktna tvarina, ki spada v modroslovje; toda ako si hočemo spopolniti slovensko slovstvo, moramo odločiti prostor tudi tej razpravi.

V Slovencih menda še nihče ni pisal o omenjenem predmetu. Primerjali bi ga trdi ledini, katere se še ni dotaknil plug, njivi, ki leži nerazorana, torej popolno nerodovitna. Poskusimo izpregovoriti par besedi kot navodilo. Občnih pravil estetike ne bomo omenjali, saj so znana večini bravcev. Zato se obrnemo takoj k naši stvari.

Prvo vprašanje je, v kakem razmerju da sta pesnik in skladatelj, ali z drugo besedo: v kakšnem sorodstvu sta si poezija in muzika?

Obe se prištevata govorečim umetnostim, to je onim, ki izvirajo iz človeškega govora. Kakor je dar govora specifično znamenje, po katerem se loči človek od živali, tako se tudi poezija in muzika specifično ločita od tistih umetnosti, ki nam brez govora spričujejo o sili človeškega duha. Vsled tega stojita dotični dve na vrhuncu drugih umetnosti.

Od kod pa imamo dar govorjenja? Bog je govoril s človekom in govoril je človek. Naš govor je odmev od božjega govora. Ako bi Bog ne bil govoril, bi tudi ne govoril človek.

V govoru se opazita dva momenta: beseda in glas. Beseda je odgovor na tisto Besedo, ki je ustvarila svet, ki je življenje in luč ljudi, glas pa je odmev božje ljubezni, ki je govorila človeku. V besedi se kaže ustvarjajoča in oživljajoča moč mišljenja, v glasu pa višina ali nižava čutila. Beseda ima izvir v razumu, glas v čutilu. Beseda je pojem, glas srce. Odtod lepota človeškega govorjenja.

Toda, ko se je ločil človek od Boga, izgubil je govor mnogo svojega krasu. Naš govor sedaj ni družega nego razbito ogledalo, zdrobljeno v tisoče raznih jezikov in komaj na polovico umeven jek božje ljubezni. Kljub temu se nahaja v govorjenju še vedno lepota, ki presega vsako naravno lepoto tako zelo, da se vzpenja narava proti nam, kakor da bi želela z nami govoriti, a jej ni mogoče.

Gledé tega, da skušata poezija in glasba doseči prvotni kras govora, kakršen je bil podarjen človeku od Stvarnika, bi te dve govoreči umetnosti lahko definirali tako-le:

Poezija je umetnost, ki skuša lepoto človeškega govora v oziru besede spoznati, utemeljiti in v dejanju izvršiti. Glasba pa je umetnost, ki skuša lepoto človeškega govora v oziru glasu spoznati, utemeljiti in v dejanju izvršiti. Obe ti umetnosti sta v tako tesni zvezi med seboj, da zahteva poezija glasbo, glasba pa poezijo, kakor zahteva glas besedo, beseda pa glas. Pogoj glasbe je poezija, a poezija dobiva svoj lesk in svoje poveličanje v glasbi.

Govor, izvišena lastnost človekova, ima vsled svoje narave neko melodijo v sebi, in prav ta melodija govora je podlaga glasbene estetike. Ker izvira melodija iz govora, zajema tudi glasba pravila lepote iz melodije govora.

V melodiji človeškega govora nahajamo tri točke, ki so podlaga pravil za glasbeno estetiko. Te tri točke so:

- I. Bistvo glasu.
- II. Stopnjevanje glasu.
- III. Živahnost glasu.

I. Bistvo glasu.

Bistvo glasu rabimo v tem pomenu, kakor značaj glasu. Tu razločujemo 1. besedni glas, 2. brezbesedni glas in 3. lego ali središče glasu.

1. **Besedni glas.** Prvo znamenje lepote je resnica. Kadar govoriš razodene se misel jasno in resnično v razumu. Ravno tako se nam z glasom, ki je zvezan z besedo, vtisne jasno in resnično to, kar smo sprejeli vsled svojega čutila. Iz tega sledi estetično pravilo:

a) Ako hoče glasba izraziti prava t. j. ne samo splošna ampak človeški duši umljiva čutila, okleniti se mora besede.

Drugo znamenje lepote je dobrota. Glede glasbe bi imenovali to znamenje prostost. Besedni glas ni stalen (stereotipen), kakršnega ima žival, ni vezan na določbo, ni omejen na pogodbo, temveč je popolno prost. Iz tega sledi:

b) Fizikalčne glasbene postave, ki se izvajajo iz neproste narave ali iz zgolj človeškega organizma, ne pridejo pri besednem glasu v poštev.

Tretje znamenje lepote je življenje. Besedni glas prihaja iz srca ter je zmožen izraziti najvišja čutila. V njem se nahaja veselje in žalost, navdušenost in obup, kratko: vsakovrstno življenje. Iz tega sledi:

c) Petje je najnaravnejše in najpopolniše sredstvo za izraževanje raznovrstnih čutil. Zato se ne more nadomestiti z nobenim glasbenim orodjem, in zato ima vokalna glasba mnogo višje stališče nego inštrumentalna.

Te tri lastnosti besednega glasu nam kažejo, zakaj da je glasba najstarejših ljudstev besedna glasba, in zakaj da je cerkvena glasba ravno takega značaja.

2. **Brezbesedni glas.** Nahajajo se čutila, ki se ne vzbujajo vsled misli, temveč jih provzročujejo duševne moči nižje vrste. Ta čutila se kažejo v glasu brez besede kot znamenja veselja, bolečine, kot klici v zamaknjenju itd. Pa tudi ta čutila želé postati zavestna ter iščejo izraza v besedi, bodisi posnemajoč naravne glasove ali kaj sličnega.

Grški modrijan Plato pravi, da je brezbesedna glasba *ἀνοσία* t. j. brez umetniške vrednosti. Novejši muzikalični pisatelj dr. Eduard Hanslick pa piše, da je že sam brezbesedni glas umetnija. Ne moremo pritrditi ni prvemu ni drugemu. Resnica je bržkone v sredi, to se pravi: Tudi brezbesedni glas ima, če se ga zavedamo, sorodnost z umetnostjo. Ako izraža človeška duša čutila z glasovi brez besede, pa se jih dobro zaveda, ti glasovi niso brezpomembni in tudi ne brez umetnosti. Spomnimo se tukaj na nevme, katerih se nahaja mnogo v koralu. Nevmi so sestavljeni iz raznih glasov, a vsi glasovi obsegajo le en zlog, pravzaprav le en samoglasnik n. pr. na zadnjem zlogu jubilarije „alleluja“ in drugod. Ravno tako je z inštrumentalno glasbo. Poslednja ni

umetnost, če se igra ali fantazira samo z glasovi; umetnost pa postane, ako s posnemanjem izraža določena čutila, ali če se tekstu pridruži kot pomočnica.

3. Lega (središče) glasu. Značaj glasu se kaže najbolj v njegovi legi. Ta lega je tako različna, kakor so čutila različna. Višja ali nižja lega glasu vpliva na poslušavca, da sodi vsaj primeroma, kakšno čutilo hoče glasba vzbuditi. Skladatelj naj pazi, da ne dobijo one besede, ki so brez povdarca ali brezpomembne, visoke lege. Najbolje bo zadel melodijo, ako teskt dobro premisli, da glasno deklamuje in potem izrazi v glasovih.

Lege si ne predstavljamo samo kot višji ali nižji ton pri sopranu, altu, tenorju in basu, temveč kot središče, pod katerim in nad katerim se nahajajo drugi glasovi. To središče se imenuje centralni ton ali dominanta. Dominanta zato, ker prevladuje ali gospoduje nad drugimi. Glasbena estetika izvaja glede tonovega središča sledeče točke:

a) Tonovi načini, katerih je bilo večinoma pri vseh narodih vedno osem, so izšli kot naravna posledica iz melodije govora.

b) Cerkev ima popolno prav, da jih je ohranila do sedanjega časa.

c) Vsled tega ima cerkvena glasba prednost pred posvetno. Posvetna namreč noče slediti naravnemu toku glasu, držéča se samo dveh tonovih načinov: dura in molla.

d) Različna lega poltona v starih tonovih načinih, bodisi avtentičnih ali plagalnih, daje cerkveni glasbi mnogo bolj raznovrstni značaj, kakor ga imata dur in moll v moderni glasbi.

(Dalje prihodnječ).

Koralni tečaj v Gradcu.

„Jaz bi Vam svetoval, da bi se podali v Emavs v Prago k č. oo. benediktincem koralnega petja poslušati, kajti ti očetje pojo popolnoma pravilni in prvotni koral. Pravilni koral se le malokje sliši, rekel bi, še v Ratisbonu ne. Iz knjig koralna učiti se ni še zadosti, temuč se mora tudi slišati. Še boljše pa bo, ako greste v Sekovo na Gorenje Štajersko, kjer so benediktinci ravno istega reda, ki ravno tako popolnoma pravilni in prvotni koral pojo, kakor v Emavsu; rekel bi: tu še boljše pojo in več jih je.*) Teh besed † kardinalala Missia, katere je govoril č. g. o. Angeliku Hribar-ju, 1886 10. okt. ob priliki posvečenja cerkve pri sv. Jakobu ob Savi, sem se živo spominjal pri obiskovanju koralnega tečaja, ki ga je priredilo sekovsko Cecilijino društvo v Gradcu od 14.—16. oktobra 1902. Kakor je menda že znano, so se vršila na tem tečaju teoretična in praktična predavanja ravno o tem koralu, katerega imenuje v tem pogovoru rajni kardinal „pravilen in prvoten koral“ in „ga pojo benediktinci v Emavsu in Sekovi“, v Beuronu, posebno pa v Solesmu na Francoskem. Ker ho stvar gotovo zanimala cenjene čitatelje „C. Gl.“, hočem obsirneje poročati o tem tečaju. Namen sledečih vrstic pa ni polemika za to ali ono strujo, ne za „Gregorijanski ali tradicionalni“ ne za „ratisbonski ali medicijski, dosedaj oficijelni koral“, ampak le edino to, da zvedo na kratko čitatelji o tem prvem tečaju nove koralne struje. Kakor pa ni bilo mogoče slavnim učiteljem in veščakom v kratkih urah pokazati nam vseh lepot in unetnosti koral, tako še manj more biti popolno sledeče poročilo.

Predavanja so bila v starem graškem vseučilišču v sobani Cec. društva. Vodila pa sta tečaj dva gospoda, ki slovita daleč okrog, namreč: dr. Peter Wagner, profesor na ka-

*) Cerkv. Glasbenik 1887 štev. 5. str. 35.

toliškem vseučilišču v Freiburgu na Švicarskem in o. Mihael Horn, benediktinec in samostanski organist in pevovodja iz Sekove na Gor. Štajerskem.*)

O. Mihael Horn je učenjak ravno te struje, sourednik pri „Gregorianische Rundschau“, ki izhaja vsak mesec v Gradcu pri Styriji, ter znan skladatelj različnih proizvodov za orgle.

Obiskovalcev je bilo redno okoli 50, in sicer organisti in glasbeniki iz Gradca, precej organistov iz dežele, med njimi trije nadučitelji, 4 šolske sestre in 3 gospodične iz Gradca. Tujci so bili: znani komponist Filke iz Breslava, trije Ogrji, eden Gornje-Avstrijanec in trije Lavantinci. Več predavanj so se udeleževali tudi nekateri graški duhovniki in bogoslovci.

Za predavanja so rabili obiskovalci koralni Requiem, katerega je prestavil Wagner v moderne note,**) nadalje v koralnih notah: Introitus „Gaudeamus“ in Assumptione B. M. V.; „Alleluja“ et vers. „Adorabo“ in Dedicatione ecclesiae; Graduale „Universi“ in Dominica I. Adventus; Offertorium „Domine Deus“ in Dedicatione ecclesiae in Communio „Manducaverunt“ in Quinquagesima.

Vspored tečaja je bil obširen

V torek 14. oktobra od	}	9.—10. ure: Uvod. Koralna pisava.
		10.—11. „ : Praktične vaje
		11.—12. „ : Zgodovina liturgičnega petja.
		3.—4. „ : Estetika koral.
		4.—5. „ : Kritično primerjanje raznih koralnih izdaj. Stališče iz katerega moramo soditi koral.
V sredo 15. oktobra od	}	9.—10. ure: Zgodovina koral. (Konec).
		10.—11. „ : Praktične vaje.
		11.—12. „ : Teorija koral.
		Popoldne kakor v torek.
V četrtek 16. oktobra od	}	9.—10. ure: Estetika koral. (Konec).
		10.—11. „ : Praktične vaje.
		11.—12. „ : Razgovor o različnih dvomih in vprašanih obiskovavcev.

V četrtek ob osmih je bil povodom občnega zbora Cec. društva v cerkvi presv. Srca Jezusovega običajna slovesna črna sv. maša, pri kateri so popevali obiskovavci tečaja (tradicionalni) Requiem, katerega so se naučili v praktičnih vajah pod vodstvom vč. gosp. P. Horna.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Špitaliča. Ne mislite dragi čitatelji „Cerkv. Glasbenika“, da bodete kaj posebeva izvedeli, če se drznem poročati v naš list, kaj da znamo pri nas peti pri službah božjih. Komur je naša župnija znana, dobro vé, da je ena najbolj skritih farâ; da leži pod planino Menino, katera meji Kranjsko in Štajersko. Kamor se ozreš, ne vidiš družega kot same ljube gore in gozde. Da so tudi vasi po teh krajih jako oddaljene druga od druge, se razume; tedaj si lahko mislite, da tudi pevce težko dobite, posebno še, ker imajo malo veselja do petja. A dasiravno je naš pevski zbor zelo majhen (šteje komaj četvero grl), vendar pojemo (če tudi ne vselej) pri petih mašah tudi liturgično.

Latinske maše pojemo naslednje: Missa s. Caeciliae (Ant. Foerster opus 15) Karol Kempterjevo: Messe in D. opus 9. Missa: „Te Deum Laudamus“ Iv. Diebold. op. 6. Deteta

*) Dr. Wagner je lajik, rodom Nemeec ter ustanovitelj in ravnatelj gregorijanske akademije v Freiburgu, kjer predava o cerkveni muziki sploh, posebno pa o koralu. Izdal je o gregorijanskem koralu jako znamenito in učeno knjigo: „Einführung in die gregorianischen Melodien“, katero priporočamo vsem, ki se hočejo natanko podučiti o teoriji pristnega cerkvenega-liturgičnega petja. On je nasprotnik ratisbonskega ali medicejskega koral, katerega mi pojemo.

**) Oskrbel je zanj tudi spremljevanje, ki se dobiva pri Styriji v Gradcu za 1 krono.

Jezusa mašo Schweitzerjevo op. 26. Missa hon. S. Josephi* od P. Ang. Hribarja. Missa in hon. Sancti Francisci Ant. Foesterjevo, op. 56.

Slovenske pesni pojemo iz Cecilije I. in II. dela. Hladnikove Marijine in obhajilne, „Ave“ znamo vse. Pogačnikovo: 12 Marijinih pesmi. „Slava Bogu“. 23 Marijinih, od P. Ang. Hribarja in P. Hug. Sattnerja. „Slava Bogu“ 20 mašnih od P. Ang. Hribarja in P. Hug. Sattnerja. 12 mašnih od Ig. Hladnika op. 35

Obhajilne: O Sacrum Convivium od Ig. Hladnika, op. 39. Adventne od P. Ang. Hribarja. Božične od P. Ang. Hribarja in Zupanove. Velikonočne od raznih skladateljev, domačih in ptujih; seveda da tudi Riharjevih ne preziramo. „Te Deum“ znamo samo eden in sicer Schöpfv.

„Asperges“ pojemo dva, P. Ang. Hribarjev in Ant. Foersterjev. Vidi aquam, P. Ang. Hribarja. Imamo tudi veliko drugih pesnij katerih skladatelji so mi neznan.

Pri črnih mašah pojem navadno sam in sicer: Missa pro defunctis, P. Ang. Hribarja, op. 5. v A-mol, Ig. Hladnik-a, op. 23. in Migličev.

Dasi smo res grozno osamljeni, vendar še živimo. *Francišek Starc*, organist.

Zabnice pod sv. Višarjami. V pretečenem letu imel sem pač mnogo gradiva za „Cerk. Glasbenik“, a omenim le nekatere glavne točke. Najprej nekaj od sv. Višarij. Dobil smo tu dva nova krasna altarja sv. Jozefa in sv. Ane; altarja sta vsa iz kamna, podobe iz belega kararskega marmorja je naredil naš slavni umetnik gosp. Progar v Celovcu. Posvečevanje je bilo dne 4. junija 1902, in prišli so prevz. gospod knezoškof Jožef Kaln sami na sv. Višarje, če ravno je bilo takrat še mnogo snega in zelo slabo vreme. Pri tej priložnosti ravnal sem se po cerkv. predpisih; peli smo vse liturgično tako, da so prevz. knezoškof vpričo preč. gosp. dekana rekli, da niso pričakovali takega petja na tako visoki gori, kakoršna so sv. Višarje.

Med svojo službo na sv. Višarjah moral sem tudi sodelovati s svojimi pevci pri novi sv. maši, katero je daroval preč. gosp. Lambert Ehrlich v Žabnicah dne 27. julija; peli smo vse pravilno, seveda moral sem z gore hoditi podučevati petja ter še isti dan zopet nazaj.

Tu gori imamo skoraj vsak dan po dve sv. maši s petjem in vsak večer pete latinske litanije in „Salve Regina“, tako, da nisem nikdar prost. Za petje imam mešan zbor; največkrat pa moram peti sam. Tu pa tam pridejo tudi kaki tuji pevci, ki se ponudijo za cerkv. petje in z veseljem jih sprejemim. Zato prosim gospode tovariše, kateri vedò, da gredo iz njih fare pevci k nam na božjo pot, naj jim ukažejo, da gredo na kor pomagat. Zlasti če pride iz kake fare procesija, naj bi prišel tudi gospod organist s svojimi pevci; zelo rad mu prepustim orgle na razpolago. Imam dobroznane pesmi, ki jih skoraj povsod pojo, n. pr. Hladnikove „Marijine“ in obhajilne „Slava Bogu“, Cecilijo in razne druge.

Sedaj v zimskem času pa zopet podučujem. Prišel sem podučevati mlade šolske dekleta in fante; po najpotrebnejšem poduku o „notah“ sem v roke vzel „Pesmarico“ D. Fajgelj-na opus 163. Te pesniice so prav pripravne za šolsko mladino, zato priporočam ta opus vsem g. tovarišem, kateri nameravajo podučevati šolsko mladino. Sedaj pojemo že iz Cecilije, dekleta imajo veliko veselje, ter si v čast štejejo, da so cerkv. pevkinja.

Konečno še omenim našo petje o božičnem času. Pri polnočnici peli smo slovensko, božične pesmi od Zupana; P. A. Hribarja in Bervarja; „Te Deum“ od A. Foersterja, latinski. Na sv. dan zjutraj pel je deklški zbor razne pesmi, ob 9. uri velika sv. maša „Messe in D“ op. 9. zl. Kempter, za Graduale „Tecum principium“ zl. A. Foerster, za Offertorium „Tui sunt coeli“ od Ig. Hladnika, drugo koralno. Na sv. Štefana: zjutraj deklški zbor, ob 9. uri „Missa in hon. s. Caeciliae“ od A. Foersterja, za Graduale „Sederunt principes“ A. Foerster, za Offertorium „Elegunt“ od Ig. Hladnika, drugo koralno. Popoldan na oba praznika pete litanije.

Na novo leto: zjutraj deklški zbor, ob 9. uri velika sv. maša zl. Kempter op. 9, za Graduale „Tecum principium“ od Foersterja, za Offert. „Tui sunt coeli“, drugo koralno.

Na praznik sv. treh kraljev: „Missa in hon. Ss. Rosarii“ od Ig. Hladnika, za Graduale „Omnes de Saba venient“ koralno, Offer. „Reges Tharsis“ zl. Ig. Hladnik, „Comunio“ koral. Tantum ergo & Genitori od P. A. Hribarja od Ig. Hladnika in iz Cecilije.

To je moje kratko poročilo o lanskem letu, tako da bodo gosp. tovariši videli, da se tudi mi gibljemo; le žal da jih mnogo spi v našem slovenskem Korotanu; dremajo z duhovščino vred.

Jožef Kavčič, orglavec.

Razne reči.

— Vis. c. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je z razpisom z dné 17. dec. 1902 št. 5101 naznanilo, da po č. g. P. Hugolinu Sattner pri XII. občnem zboru Cec. društva predlaganega dodatka k društvenim pravilom „o župnijskih ali dekanijskih podružnicah“ ne zabranjuje. Dodatek obsega dva paragrafa, ki se glasita: § 19 V dosego društvenega namena se snujejo po škofiji župnijske ali dekanijske podružnice. § 20 Zveza podružnic s Cecilijinim društvom v Ljubljani obstoji v tem: 1. da podružnična pravila nikakor ne nasprotujejo društvenim pravilom; 2. da vsakega predsednika župnijske ali dekanijske podružnice potrdi društveni predsednik; 3. da predsednik podružnice usako leto poroča o podružničnem delovanju Cecilijinemu društvu v Ljubljani.

— Naš rojak g. dr. Josip Čerin je postal kapelnik dvorne župnijske cerkve sv. Mihaela na Dunaju namesto g. Avgusta Weirich, kateri je imenovan stolnim kapelnikom pri sv. Štefanu. Obema gospodoma želimo obilo uspeha v cerkvenem smislu.

— Kanorni in operni pevec g. Fr. Naval-Pogačnik je nedavno kot gost v Stokholmu (Švedska) s takim uspehom pel, da ga je kralj sprejel v posebni avdienci in ga odlikoval z Wasa-redom druge vrste.

— Orglavcem dobro znani francoski skladatelj Al. Guilmant, ki je bil skozi 30 let glavni organist cerkve presv. Trojice v Parizu, se je radi mnogih mu stavljenih zaprek svoji službi odpovedal.

— Stari dirigent sikstinske kapele Mustafa je po 55 službenih letih umirovljen iz njim izgine iz tega zavoda glavni zastopnik starega sistema t. j. onih moških sopranistov, zoper katere se je iz npravnostnih in umetniških vzrokov vedno čulo toliko glasov. Njegov naslednik Don Lor. Perosi je vplival na sv. očeta Leona XIII., da so za prihodnje prepovedali v siktini „moške“ (ne deške) soprane.

— G. D. Fajgelj-a delo „O sacrum convivium“ je popolnem razprodano, tako da se ne more več žnjim naročnikom postreči. G. skladatelj sprejema brezplačna naročila na majnikove pesmi za moški zbor, katere izidejo meseca marca t. l.; cena pa se jim pozneje določi.

Oglasnik.

Predin poigre so ravnokar izšle pri firmi Leuckart (Konstantin Sander) pod naslovom: *Ausgewählte Orgel-Kompositionen von Moriz Brosig*. Zvezek 4. in 5. (trije prvi zvezki so bili že prej natisnjeni). Uprava je krasna, elegantna, glasbeni del je z natančno pedalno aplikaturo preskrbel Max Gulbins. Brosig je povsod zaradi svoje melodije in harmonije zelo priljubljen, in akoravno se morajo njegove vokalne skladbe strogemu cecilijanizmu deloma umakniti, so in ostanejo njegove skladbe za orgle vzorne za vse čase. Vsak zvezek obsega okoli 20 prekrasnih skladb in stane 3 marke. Priporočamo je boljšim organistom in onim, kateri hočejo v umetnosti napredovati.

Sveti dan. Tri božične pesmi za mešan zbor uglasbil Karol Bervar, organist in vodja orglarske šole v Celju, op. 5. V samozaložbi, cena 25 kr. Prva pesmica ima besede iz „Cecilije“ (Podati hočem Ti srce) in je prav ljubka, božičnemu času zelo prikladna. Kakšen efekt naj-tvori postoj v sredi zadnje vrste, ne umemo. Druga pesmica nima posebne iznajbe, tretja pa je precej mikavna, samo da se vedno isti ritmus dotika naših ušes. Priporočamo te 3 pesmice, katere je katoliška tiskarna v Ljubljani čedno natisnila.

— Istega skladatelja Dva napeva k blagoslovu za mešan zbor (cena 20 kr) naznanjamo zaradi prvega prav lepega napeva „Upno Jezusa prosimo“; druga skladbica pa je ponesrečena. Glejmo n. pr.: Jezusa Rešnje Telo, k' je za nas darvano blo; dalje: Zdj inó (— pavza —) pólsjednji čas! Zakaj ne: Jezu[s]a Rešnje Te[lo] (tukaj pavza!)?

 Današnje, t. j. 1. številko 26. letnika „C. Gl.-a“ smo poslali vsem dosedanjim gg. prejemnikom in vsled želje, izrečene pri zadnjem občnem zboru, nekaterim župnijskim cerkvam v nadi, da postanejo oziroma ostanejo naročniki na list. Ako bi ga kdo vendar le ne hotel prejemati, prosimo, naj blagovoli takoj to prvo številko vrniti, kar ne provzroči ne truda ni stroškov.

Upravištvo „Cerkvenega Glasbenika“.

Današnjemu listu je pridana I. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gujezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.